

**UCHWAŁA Nr II/ /24**  
**RADY MIEJSKIEJ W BARANOWIE SANDOMIERSKIM**  
z dnia   maja 2024 roku

**w sprawie   przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Baranów Sandomierski na lata 2024-2028.**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym tekst jedn. (Dz. U. z 2024 r. poz. 609 oraz art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (tekst jedn. Dz. U. z 2024 r. poz. 424), uchwala się co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Baranów Sandomierski na lata 2024-2028 w brzmieniu określonym w załączniku do niniejszej uchwały.

§ 2. Traci moc Uchwała Nr LII/425/22 Rady Miejskiej w Baranowie Sandomierskim z dnia 29 grudnia 2022 roku w sprawie Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2023 – 2025.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta i Gminy Baranów Sandomierski.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

**Przewodniczący Rady Miejskiej**

**mgr inż. Wacław SMYKLA**

**Uzasadnienie:**

Stosownie do dyspozycji art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej ( tekst jedn. Dz. U. 2024 poz. 424) do zadań własnych gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej, w tym ; opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej.

Program zakłada rozwijanie różnorodnych form pomocy dla osób doznających przemocy domowej, współpracy interdyscyplinarnej pomiędzy podmiotami z tworzeniem warunków sprzyjających wzrostowi świadomości i wrażliwości społecznej, co stanowi podstawę budowania spójnego oraz funkcjonalnego systemu oparcia społecznego dla osób doznających przemocy domowej.

Aktualnie na terenie gminy obowiązuje Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2023 – 2025, przyjęty uchwałą LII/425/22 Rady Miejskiej w Baranowie Sandomierskim z dnia 29 grudnia 2022 roku.

W związku z nowelizacją w/w ustawy wprowadzoną w dniu 9 marca 2023 roku o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2023 roku, poz. 535), konieczne jest przyjęcie przez Radę Miejską w Baranowie Sandomierskim Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Baranów Sandomierski na lata 2024 – 2028.

Sprawdzono pod względem formalno-prawnym: mec. R. Kwiatkowski

Sporządziła: B. Burdzel

**GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ  
I OCHRONY OSÓB DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY DOMOWEJ  
W GMINIE BARANÓW SANDOMIERSKI  
NA LATA 2024 – 2028**

**Spis treści**

| <b>ROZDZIAŁ I. Wstęp</b>                                                     | <b>Strona</b> |
|------------------------------------------------------------------------------|---------------|
| 1. Podstawy prawne przeciwdziałania zjawisku przemocy domowej.               | 1             |
| 2. Definicje i charakterystyka zjawiska przemocy domowej.                    | 1             |
| 3. Wykaz punktów konsultacyjnych, punktów interwencji kryzysowych            | 7             |
| 4. Adresaci Programu.                                                        | 8             |
| 5. Miejsce realizacji Programu.                                              | 8             |
| 6. Realizatorzy Programu i czas realizacji.                                  | 9             |
| <br><b>ROZDZIAŁ II. Część diagnostyczna</b>                                  |               |
| 1. Opis problemu przemocy domowej.                                           | 9             |
| 2. Zasoby instytucjonalne.                                                   | 12            |
| 3. Potrzeby w sferze przeciwdziałania przemocy domowej.                      | 12            |
| <br><b>ROZDZIAŁ III. Część programowa</b>                                    |               |
| 1. Założenia Programowe.                                                     | 12            |
| 2. Cele, kierunki i wskaźniki Programu.                                      | 13            |
| 3. Monitorowanie, sprawozdawczość i środki finansowe na realizację Programu. | 16            |

## **ROZDZIAŁ I.**

### **1. PODSTAWY PRAWNE PRZECIWDZIAŁANIU ZJAWISKU PRZEMOCY DOMOWEJ.**

Podstawowym aktem prawnym regulującym działania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej jest ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej ( tekst jedn. Dz. U. z 2024 poz. 424), dalej także "ustawa". Ustawa określa:

- 1) zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej,
- 2) zasady postępowania wobec osób doznających przemocy domowej,
- 3) zasady postępowania wobec osób stosujących przemoc domową.

Przepisy ustawy stosuje się także w przypadku zagrożenia przemocą domową oraz w przypadku podejrzenia stosowania przemocy domowej.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Baranów Sandomierski na lata 2024 – 2028 został opracowany zgodnie z art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy, z uwzględnieniem nowelizacji wprowadzonej na mocy przepisów ustawy z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2023 poz. 535 ze zm.), która obowiązuje zasadniczo od 22 czerwca 2023 r. W myśl art. 6. ust. 2 pkt 2-4 ustawy, do pozostałych zadań własnych gminy należy:

- 1) prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą domową,
- 2) zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach wsparcia,
- 3) tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

W niniejszym Programie uwzględniono także podstawowe akty prawne, które współtworzą charakterystyczny system przeciwdziałania przemocy domowej:

- 1) ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 poz. 901 ze zm.),
- 2) ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2023 poz. 1426 ze zm.),
- 3) ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 poz. 2151 ze zm.),
- 4) ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 poz. 40 ze zm.),
- 5) ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 poz. 1939 ze zm.),
- 6) ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2023 poz. 2809 ze zm.),
- 7) ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks Karny (Dz. U. z 2024 poz. 17),
- 8) ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2023 poz. 1550 ze zm.),
- 9) ustawa z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym (Dz. U. z 2023 poz. 1304 ze zm.),
- 10) uchwała nr 205 Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2023 r. w sprawie ustanowienia Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030.

### **2. DEFINICJE I CHARAKTERYSTYKA ZJAWISKA PRZEMOCY**

Od 22 czerwca 2023 r. przez pojęcie przemocy domowej rozumie się jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:

- a) narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,

- b) naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,
- c) powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,
- d) ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,
- e) istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej" (art. 2 ust. 1 pkt 1).

Ponadto w myśl definicji o przemoc domowej osoba doznająca przemoc domowej to:

- a) małżonek, także w przypadku, gdy małżeństwo ustało lub zostało unieważnione, oraz jego wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
- b) wstępni i zstępni oraz ich małżonkowie,
- c) rodzeństwo oraz ich wstępni, zstępni i ich małżonkowie,
- d) osoby pozostające w stosunku przysposobienia i jej małżonek oraz ich wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
- e) osoby pozostające obecnie lub w przeszłości we wspólnym pożyciu oraz jej wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
- f) osoby wspólnie zamieszkujące i gospodarujące oraz ich wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
- g) osoby pozostające obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania,
- h) małoletni – wobec których jest stosowana przemoc domowa.

Przez osobę doznającą przemoc domowej należy także rozumieć małoletniego będącego świadkiem przemoc domowej wobec osób, o których mowa jak wyżej.

Obecnie funkcjonujące rozwiązania prawne, zawarte w procedurze „Niebieskie Karty”, nie wymagają zgody osoby doznającej przemoc domowej, ani osoby stosującej przemoc domową na prowadzenie procedury. Wprowadzono zasadę realizacji postępowania w sprawie „Niebieskie Karty”, według miejsca zamieszkania osoby doznającej przemoc domowej. Obowiązkiem grupy diagnostyczno-pomocowej będzie zawiadomienie osoby podejrzanej o stosowanie przemoc domowej o wszczęciu procedury "Niebieskie Karty" pod jej nieobecność. Wprowadzono zasadę, że jeżeli realizacja procedury "Niebieskie Karty" napotyka trudności, każdemu członkowi grupy diagnostyczno-pomocowej przysługuje prawo wystąpienia do wojewody z wnioskiem o wskazanie innej gminy właściwej. Zakończenie procedury "Niebieskie Karty" zgodnie z art. 9h ustawy o przemoc domowej nastąpi w przypadku ustania przemoc domowej i uzasadnionego przypuszczenia, że zaprzestano dalszego stosowania przemoc domowej lub rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowania działań. Dodatkowo wprowadzony został obowiązek monitorowania sytuacji osób uczestniczących w procedurze "Niebieskie Karty" przez okres 9 miesięcy po jej zakończeniu.

Ustawa z dnia 13 stycznia 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 poz. 2890) poszerza katalog zakazów wobec osób stosujących przemoc, który będzie obejmował:

- 1) zakaz zbliżania się do osoby doznającej przemoc – gdy osoba stosująca przemoc domową swoim zachowaniem polegającym na stosowaniu przemoc domowej stwarza zagrożenie dla życia lub zdrowia osoby doznającej tej przemoc;
- 2) zakaz kontaktowania się z osobą doznającą przemoc – gdy osoba stosująca przemoc domową swoim zachowaniem polegającym na stosowaniu przemoc domowej stwarza zagrożenie dla życia lub zdrowia osoby doznającej przemoc, a także gdy osoba stosująca przemoc domową nęka ją za pomocą środków komunikacji elektronicznej na odległość,

wzbudzając u niej uzasadnione okolicznościami poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia lub istotnie narusza jej prywatność;

- 3) zakaz wstępu na teren szkoły, placówki oświatowej, opiekuńczej lub artystycznej, lub obiektu sportowego, do którego uczęszcza osoba doznająca przemocy domowej, miejsca pracy lub innego miejsca, w których zwykle lub regularnie przebywa osoba doznająca przemocy domowej, oraz przebywania na tym terenie – jeżeli osoba dotknięta doznająca przemocy domowej uczęszcza do szkoły, placówki oświatowej, opiekuńczej lub artystycznej, uprawia sport lub pracuje.

Wszystkie wskazane wyżej zakazy wobec osoby stosującej przemoc domową będą mogły być wydane przez: Policję lub Żandarmerię Wojskową, sąd – w postanowieniu o udzielenie zabezpieczenia lub w postanowieniu o zobowiązaniu do opuszczenia mieszkania lub zakazie zbliżania się do niego, o zakazie zbliżenia się do osoby dotkniętej przemocą, kontaktowania się z nią, lub wstępu do miejsc, w których ta osoba przebywa. Zakazy, do których wydania uprawniona jest Policja lub Żandarmeria Wojskowa tracą moc po upływie 14 dni od dnia ich wydania, chyba że sąd udzielił zabezpieczenia, którym zostały one przedłużone. Przy obliczaniu terminu nie uwzględnia się dnia, w którym zakazy zostały wydane. Zakazy tracą także moc, w przypadku gdy po ich wydaniu wobec osoby stosującej przemoc domową zastosowano środek zapobiegawczy w postaci tymczasowego aresztowania. Policjant może wydać nakaz opuszczenia mieszkania, a także każdy z pozostałych zakazów (które mogą być zastosowane łącznie):

- 1) podczas interwencji podjętej we wspólnie zajmowanym mieszkaniu lub jego bezpośrednim otoczeniu lub
- 2) w związku z powzięciem informacji o stosowaniu przemocy domowej, w szczególności zgłoszenia przez:
  - osobę dotkniętą przemocą domową lub
  - kuratora sądowego lub pracownika jednostki organizacyjnej pomocy społecznej, w związku z wykonywaniem ustawowych obowiązków.

Co istotne, Żandarmerii Wojskowej przyznano uprawnienia analogiczne do przysługujących Policji w odniesieniu do osób stosujących przemoc domową, które są żołnierzami pełniącymi czynną służbę wojskową. Jeśli natomiast wobec takich osób ze swoich uprawnień skorzysta Policja, jest zobowiązana niezwłocznie zawiadomić właściwą jednostkę organizacyjną Żandarmerii Wojskowej.

Osoba doznająca przemocy domowej może wystąpić do sądu z wnioskiem o:

- 1) zobowiązanie osoby stosującej przemoc domową do opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia,
- 2) wydanie zakazu zbliżania się do wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia,
- 3) zakazu zbliżania się do osoby dotkniętej przemocą domową,
- 4) zakazu kontaktowania się z osobą doznającą przemocy domowej,
- 5) zakazu wstępu na teren szkoły, placówki oświatowej, opiekuńczej lub artystycznej, lub obiektu sportowego, do których uczęszcza osoba doznająca przemocy domowej, miejsca pracy lub innego miejsca, w którym zwykle lub regularnie przebywa osoba doznająca przemocy domowej, i przebywania na tym terenie.

Sąd rozpoznaje sprawę w postępowaniu nieprocesowym i orzeka po przeprowadzeniu rozprawy. Kodeks postępowania cywilnego nakłada na sąd obowiązek szybkiego rozpoznania sprawy. Sąd orzeka w terminie jednego miesiąca od dnia wniesienia wniosku. W przypadku wniesienia apelacji, sąd drugiej instancji orzeka w terminie jednego miesiąca od przedstawienia akt sprawy przez sąd pierwszej instancji wraz z apelacją.

Sąd uwzględniając wniosek o zobowiązanie osoby stosującej przemoc domową do opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia lub

o wydanie zakazu zbliżania się do wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia, wskazuje w postanowieniu obszar, który osoba stosująca przemoc domową ma opuścić i na którym nie może przebywać, lub odległość od wspólnie zajmowanego mieszkania, którą osoba stosująca przemoc domową jest obowiązana zachować. Sąd uwzględniając wniosek o wydanie zakazu zbliżania się do osoby dotkniętej przemocą domową, wskazuje w postanowieniu wyrażoną w metrach odległość, na którą osoba stosująca przemoc domową nie może zbliżyć się do osoby dotkniętej tą przemocą.

Sąd uwzględniając wniosek o wydanie zakazu kontaktowania się z pełnoletnią osobą dotkniętą przemocą domową, na wniosek wnioskodawcy lub uczestnika postępowania, gdy przemawiają za tym szczególne okoliczności, może w postanowieniu określić dopuszczalne sposoby kontaktowania się oraz ich zakres, mając na uwadze bezpieczeństwo osoby dotkniętej przemocą domową.

Postanowienia sądu, o których mowa powyżej, oraz postanowienie uwzględniające wniosek o wydanie zakazu wstępu na teren szkoły, placówki oświatowej, opiekuńczej lub artystycznej, lub obiektu sportowego, do których uczęszcza osoba dotknięta przemocą domową, miejsca pracy lub innego miejsca, w którym zwykle lub regularnie przebywa osoba doznająca przemocy domowej, i przebywania na tym terenie, są skuteczne i wykonalne z chwilą ogłoszenia. Postanowienia te mogą być uchylane lub zmieniane wskutek zmiany okoliczności sprawy, chociażby były zaskarżone, a nawet prawomocne.

Niestosowanie się do zakazów przez osobę stosującą przemoc domową stanowi wykroczenie. Sprawca podlega karze:

- 1) aresztu (wymierzana w dniach może trwać od 5 do 30 dni),
- 2) ograniczenia wolności (trwa 1 miesiąc; w czasie jej odbywania ukarany: nie może bez zgody sądu zmieniać miejsca stałego pobytu; jest obowiązany do wykonywania nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne; ma obowiązek udzielania wyjaśnień dotyczących przebiegu odbywania kary), albo
- 3) grzywny do 5000 złotych.

W art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej dodano punkt 4a i 4b oraz ust. 8, co oznacza zmiany w procedurze zapewnianiu dziecku ochrony przed przemocą domową przez pracownika socjalnego. Przed podjęciem decyzji o interwencji na podstawie art. 12a pracownik socjalny w uzgodnieniu z funkcjonariuszem Policji, a także lekarzem, ratownikiem medycznym lub pielęgniarką dokona oceny ryzyka zagrożenia dla życia lub zdrowia dziecka w kwestionariuszu szacowania ryzyka zagrożenia dla życia lub zdrowia dziecka. W przypadku zapewnienia dziecku ochrony dziecku udziela się wsparcia psychologa.

Wyróżnia się następujące formy przemocy:

1. Przemoc fizyczna – to forma agresji łącząca się naruszeniem granic ciała. Jej celem jest zadanie "ofierze" bólu fizycznego, uszkodzenie jej ciała, pogorszenie jej zdrowia lub pozbawienie ją życia. Przejawia się poprzez: szarpanie, kopanie popychanie, obezwładnianie, duszenie, odpychanie, przytrzymywanie, policzkowanie, szczypanie, bicie otwartą ręką, pięściami, różnymi przedmiotami, przypalanie papierosem, topienie, polewanie substancjami żrącymi, użycie broni, pozostawienie w niebezpiecznym miejscu, nie udzielenie niezbędnej pomocy.
2. Przemoc psychiczna – to zachowanie, którego celem jest umniejszanie poczucia własnej wartości, wzbudzanie w osobie doznającej przemocy strachu. Ta forma przemocy powoduje poważne szkody psychologiczne. Przejawia się poprzez: wyśmiewanie opinii, poglądów, przekonań, religii, pochodzenia, narzucanie swojego zdania, poglądów, stałe ocenianie, krytykę, wmawianie choroby psychicznej, izolowanie, kontrolowanie,

ograniczanie kontaktów z innymi ludźmi, wymuszanie posłuszeństwa i podporządkowania, ograniczanie snu, pożywienia i schronienia, wyzywanie, używanie wulgarnych epitetów, poniżanie, upokarzanie, zawstydzanie, stosowanie gróźb, szantażowanie, itp.

3. Przemoc seksualna – to zmuszanie osoby do aktywności seksualnej wbrew jej woli, a także kontynuowaniu aktywności seksualnej, gdy ta osoba nie jest w pełni świadoma, bez pytania jej o zgodę lub gdy na skutek zaistniałych warunków obawia się odmówić. Przejawia się poprzez: gwałt, wymuszanie pożycia seksualnego, nieakceptowanych pieszczot i praktyk seksualnych, zmuszanie do seksu z osobami trzecimi, sadyzm w pożyciu, wyśmiewanie wyglądu, ciała i krytykę zachowań seksualnych, itp.
4. Przemoc ekonomiczna – to celowe niszczenie czyjejś własności, pozbawianie środków lub stwarzaniem warunków, w których nie są zaspokajane niezbędne dla przeżycia potrzeby. Przejawia się poprzez: okradanie, zabieranie pieniędzy, uniemożliwianie podjęcia pracy zarobkowej, niezaspokajanie podstawowych, materialnych potrzeb rodziny, szantażowanie, zakazywanie podjęcia zatrudnienia, całkowite pozbawienie dysponowania środkami wspólnymi.
5. Zaniedbanie – to ciągle niezaspokajanie podstawowych potrzeb fizycznych i emocjonalnych. Tej formy przemocy najczęściej doświadczają dzieci. Przejawia się poprzez: niedawanie (dziecku) środków na utrzymanie, pozbawianie jedzenia, ubrania, schronienia, brak pomocy w chorobie, nie udzielenie pomocy, uniemożliwianie dostępu do miejsc zaspokojenia podstawowych potrzeb: mieszkania, kuchni, łazienki, łóżka.
6. Cyberprzemoc - to przemoc z użyciem urządzeń elektronicznych, najczęściej telefonu bądź komputera. Przejawia się poprzez: agresję słowną, np. wyzywanie na czatach internetowych, umieszczanie komentarzy na forum internetowym w celu ośmieszenia, sprawienia przykrości lub wystraszenia innej osoby; upublicznianie upokarzających, przerobionych zdjęć i filmów, zamieszczanie przykrych komentarzy na profilach innych osób w portalach społecznościowych, włamanie na konto i podszywanie się pod kogoś w celu zamieszczania w jego imieniu obraźliwych postów i zdjęć na profilach innych użytkowników, szantażowanie, ujawnianie sekretów, wykluczanie z grona "znajomych" w Internecie, celowe ignorowanie czyjejś działalności w sieci. Podkreślić należy, że są to jedynie przykłady przemocy domowej, a nie definicje ustawowe przemocy ekonomicznej czy cyberprzemocy. Możliwe jest zatem uznanie za przemoc ekonomiczną czy cyberprzemoc zachowań osoby stosującej przemoc domową w znacznie szerszym zakresie, niż te zawarte w omawianej definicji.

Przemoc domowa zazwyczaj ma charakter długotrwały i cykliczny. Można wyszczególnić powtarzające się fazy, które razem tworzą pewnego rodzaju cykle przemocy. Znajomość faz pozwala lepiej zrozumieć charakter i specyfikę problemu. Możemy wyróżnić trzy fazy powtarzającego się cyklu. Są to:

1. Faza narastania napięcia – jest to pierwsza faza, w której dochodzi do stopniowego wzrostu napięcia, w której osoba stosująca przemoc jest stale napięta i poirytowana, zaś osoba doświadczająca przemocy obarcza siebie winą i stara się za wszelką cenę uniknąć kolejnej awantury;
2. Faza ostrej przemocy – jest to druga faza, w której napięcie prowadzi do wybuchu gniewu i rozładowania agresji. Partner staje się gwałtowny, wpada w szał, jakiś drobniaczek wywołuje awanturę. Osoba doświadczająca przemocy może doznać obrażeń zagrażających jej zdrowiu i życiu. Najczęściej to w tej fazie, osoby doświadczające przemocy wzywają policję, szukają pomocy;
3. Faza miodowego miesiąca – jest to trzecia faza, w której osoba stosująca przemoc wyraża skruchę, składa obietnice, obiecuje poprawę. "Sprawca" jest czuły, troskliwy, zapewnia o swojej miłości. Przeprasza często towarzysząc łzy i prezenty. W tej sytuacji osoba

doznająca przemocy często czuje się odpowiedzialna za to, co się stało i postanawia dać sprawcy "drugą szansę". Faza miodowego miesiąca zatrzymuje ofiarę w sytuacji przemocy, bo łatwo pod jej wpływem zapomnieć o koszmarze pozostałych dwóch faz. Niestety faza miodowego miesiąca nie trwa długo. Po jakimś czasie napięcie znowu narasta i cały cykl przemocy się powtarza. Z biegiem czasu przemoc staje się coraz gwałtowniejsza, dotkliwsza. Cykliczność przemocy sprawia, że osobom doświadczającym przemocy trudno jest podjąć działania mające na celu zatrzymanie przemocy.

Skutki przemocy domowej to nie tylko szkody fizyczne, ale również trwałe następstwa w psychice człowieka. Bezpośrednie skutki przemocy można podzielić na:

- 1) objawy fizyczne (m.in. urazy, obrzęki, otarcia, rany, złamania, stłuczenia, zadrapania, oparzenia, siniaki, choroby w wyniku powikłań i stresu),
- 2) objawy emocjonalne (m.in. smutek, wycofanie, wzrost lęku i niepokoju, izolacja, depresja, próby samobójcze, samobójstwa, zmienność nastrojów, niska samoocena i poczucie własnej wartości, zespół stresu pourazowego, napady paniki, zaburzenia snu, zaburzenia psychosomatyczne),
- 3) objawy społeczne (m.in. wycofanie społeczne, nieufność, nieumiejętność nawiązywania kontaktu, wyuczona bezradność, spadek poczucia kompetencji),
- 4) objawy seksualnego wykorzystywania dziecka (m.in. seksualizacja kontaktów międzyludzkich, wciąganie innych dzieci w nietypową aktywność seksualną, świadomość seksualna wykraczająca poza poziom dojrzałości dziecka, ucieczki z domu, próby samobójcze, problemy psychiczne).

### 3. WYKAZ PUNKTÓW KONSULTACYJNYCH, PUNKTÓW INTERWENCJI KRYZYSOWYCH

| Osoba w Urzędzie Wojewódzkim                                                                                                                                                                                                                                                  | Kurator Okręgowy Sądu Okręgowego                                                                                                                                                           | Komenda Wojewódzka Policji                                                                                                                       | Prokuratura apelacyjna                                                           |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------|
| <p>Ewa Kloc</p> <p>główny specjalista w Wydziale Polityki Społecznej Podkarpackiego Urzędu Wojewódzkiego w Rzeszowie, Wojewódzki Koordynator Realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej</p> <p>tel. 17 867-13-19<br/>e-mail: ekloc@rzeszow.uw.gov.pl</p> | <p><b>SO Krosno</b><br/>Małgorzata Parylak</p> <p>Krosno, ul. Wolności 3, pok. 31<br/>tel. 13 437 36 75<br/>e-mail: kurator@krosno.so.gov.pl</p>                                           | <p>KMP Tarnobrzeg</p> <p>asp. szt. Rafał Szymański</p> <p>tel. 47 825 33 43 / fax 47 825 33 19<br/>e-mail: rafal.szymanski@rz.policja.gov.pl</p> | <p>Prokuratura Apelacyjna w Rzeszowie<br/>Mariusz Chudzik<br/>(17) 858-03-22</p> |
|                                                                                                                                                                                                                                                                               | <p>Kurator Okręgowy-<br/>Agnieszka PUCHALSKA<br/>pok. 123<br/>tel. 016 676 13 80<br/>fax. 016 676 13 76</p>                                                                                |                                                                                                                                                  |                                                                                  |
|                                                                                                                                                                                                                                                                               | <p>SO Rzeszów<br/>Kurator Okręgowy<br/>Krystyna Worek, pok. 247,<br/>tel. 0-17 87-56-239<br/>adres e-mail: krystyna.worek@rzeszow.so.gov.pl<br/><br/>email: kurator@przemysl.so.gov.pl</p> |                                                                                                                                                  |                                                                                  |
|                                                                                                                                                                                                                                                                               | <p>SO Tarnobrzeg<br/>Justyna Kopczyńska-Wisz</p> <p>pok. 807, piętro VIII</p> <p>tel. (15) 688-26-56<br/>tel. kom. 503-897-624<br/>e-mail: kurator@tarnobrzeg.so.gov.pl</p>                |                                                                                                                                                  |                                                                                  |

| L.p. | Powiat Gmina         | Nazwa Podmiotu               | Dane teleadresowe                                                                                                                          | Zakres Udzielanej pomocy                                                                                                                                                               | Dni pracy                             |
|------|----------------------|------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------|
| 1.   | Tarnobrzeg           | Punkt Interwencji Kryzysowej | Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Tarnobrzegu ul. Kopernika 3, 39-400 Tarnobrzeg tel/fax: (0-15) 823-07-38, 822-60-97 e-mail: mopr@mopr.pl | Poradnictwo psychologiczno-pedagogiczne oraz wsparcie i pomoc dla osób dotkniętych przemocą domową, będących w trudnej sytuacji życiowej, przeżywających kryzysy, problemy wychowawcze | Od poniedziałku do piątku             |
| 2.   | Tarnobrzeg           | Punkt Interwencji Kryzysowej | Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Tarnobrzegu ul. Kopernika 3 I piętro pok. 119 i 120 Telefon zaufania 15 822 13 13                        |                                                                                                                                                                                        |                                       |
| 3.   | Baranów Sandomierski | Zespół Interdyscyplinarny    | ul. Zamkowa 24B 39-450 Baranów Sandomierski email: ops@baranowsandomierski.pl tel. 607 039 909, 885 039 909                                | Monitorowanie sytuacji rodzin dotkniętych przemocą domową, pomoc psychologiczna                                                                                                        | Od poniedziałku do piątku 7:30- 15:30 |

#### 4. ADRESACI PROGRAMU

Zmiany prawne od 22 czerwca 2023 r. w zakresie funkcjonowania systemu przeciwdziałania przemocy domowej wpłyną m.in. na funkcjonowanie jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, pracowników socjalnych, asystentów rodziny, gminne komisje rozwiązywania problemów alkoholowych, Policję, oświatę, ochronę zdrowia oraz organizacje pozarządowe i kuratorów sądowych. Nowelizacja ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej przepisów wprowadza zmiany w organizacji i funkcjonowaniu Zespołów Interdyscyplinarnych, a w miejsce grup roboczych powoływane są grupy diagnostyczno- pomocowe.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Baranów Sandomierski na lata 2024 – 2028 skierowany jest do:

- 1) osób doświadczających przemocy domowej,
- 2) osób stosujących przemoc domową,
- 3) świadków przemocy domowej,
- 4) społeczności lokalnej, w tym osób zagrożonych przemocą domową,
- 5) przedstawicieli służb, instytucji i organizacji pozarządowych – podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

#### 5. MIEJSCE REALIZACJI PROGRAMU

Obszar Miasta i Gminy Baranów Sandomierski.

## 6. REALIZATORZY PROGRAMU I CZAS REALIZACJI

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Baranów Sandomierski na lata 2024 – 2028 jest realizowany głównie przez instytucje zobligowane do działań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej: Zespół Interdyscyplinarny do spraw Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Gminie w Baranów Sandomierski, Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Baranowie Sandomierskim, Posterunek Policji w Baranowie Sandomierskim, Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Baranowie Sandomierskim., Zespoły Szkół i Placówek z terenu Gminy Baranów Sandomierski, Niepubliczne Zakłady Opieki Zdrowotnej funkcjonujące na terenie Gminy Baranów Sandomierski, Organizację pozarządową działającą na terenie naszej gminy, Sąd Rejonowy w Tarnobrzegu.

### ROZDZIAŁ II. CZĘŚĆ DIAGNOSTYCZNA

#### 1. OPIS PROBLEMU

##### Diagnoza zjawiska przemocy domowej.

Gmina Baranów Sandomierski jest gminą miejsko-wiejską, położoną w województwie podkarpackim, w powiecie tarnobrzescim. Jej teren zajmuje obszar 122,7 km<sup>2</sup>, co stanowi ok. 23% powierzchni całego powiatu, gminę zamieszkuje blisko 12 000 mieszkańców. Miasto i Gmina Baranów Sandomierski sąsiaduje z następującymi gminami: Cmolas, Łoniów, Majdan Królewski, Nowa Dęba, Osiek, Padew Narodowa, Tarnobrzeg i Tuszów Narodowy. W skład Gminy wchodzi 14 jednostek pomocniczych, w tym 12 sołectw i 2 osiedla.

Diagnoza zjawiska przemocy domowej w Gminie Baranów Sandomierski została przeprowadzona w oparciu o dane statystyczne Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Baranowie Sandomierskim oraz Zespołu Interdyscyplinarnego.

***Tabela nr 1. Liczba wypełnionych formularzy „Niebieska Karta” w latach 2020-2023.***

|                                                     | LICZBA WYPEŁNIONYCH FORMULARZY "NIEBIESKA KARTA" |      |      |      |      |
|-----------------------------------------------------|--------------------------------------------------|------|------|------|------|
|                                                     | na terenie Gminy Baranów Sandomierski            |      |      |      |      |
| ROK                                                 | 2020                                             | 2021 | 2022 | 2023 |      |
| Oświata                                             | 0                                                | 0    | 0    | 0    |      |
| Ośrodek Pomocy Społecznej                           | 1                                                | 2    | 1    | 2    |      |
| Policja                                             | 19                                               | 27   | 25   | 21   |      |
| Ochrona zdrowia                                     | 0                                                | 0    | 0    | 0    |      |
| Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych | 0                                                | 0    | 0    | 0    |      |
| Wyszczególnienie                                    |                                                  | 2020 | 2021 | 2022 | 2023 |

|                                                                                                |    |     |    |    |
|------------------------------------------------------------------------------------------------|----|-----|----|----|
| Liczba NK C                                                                                    | 17 | 25  | 23 | 23 |
| Liczba NK D                                                                                    | 14 | 20  | 24 | 11 |
| Wniosek do Sądu o wgląd w sytuację rodziny                                                     | 2  | 3   | 0  | 1  |
| Zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa                                           | 0  | 0   | 0  | 4  |
| Liczba odebranych dzieci na podstawie art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy              | 0  | 0   | 0  | 2  |
| Liczba osób umieszczonych w specjalistycznych Ośrodkach Wsparcia dla Ofiar Przemocy w rodzinie | 0  | 0   | 0  | 0  |
| Liczba rodzin objętych pomocą grup roboczych (diagnostyczno-pomocowych) w danym roku           | 20 | 29  | 25 | 23 |
| Liczba spotkań grup roboczych                                                                  | 97 | 119 | 88 | 81 |

*Źródło; Opracowanie własne na podstawie danych Zespołu Interdyscyplinarnego w Baranowie Sandomierskim.*

Na podstawie powyższej tabeli można wnioskować, że na terenie Miasta i Gminy Baranów Sandomierski, zjawisko przemocy domowej ma tendencje malejące, co może świadczyć o wzrastającej świadomości osób doświadczających przemocy. Zdecydowanie mniejsza ilość założonych „Niebieskich Kart” w roku 2020, może być spowodowana obostrzeniami pandemii COVID-19, a co za tym idzie, częstsze pozostawanie w domu, praca zdalna, nauka zdalna, a także stres, lęk czy frustracja związana z sytuacją na świecie. Wraz ze spadkiem wszczętych postępowań w sprawie procedury „Niebieska Karta” zmniejszyła się również liczba spotkań grup roboczych, a od chwili wejścia w życie nowej ustawy grup diagnostyczno-pomocowych.

Podejmowanie działań pomocowych w rodzinie uwikłanej w problem przemocy, w ramach pracy interdyscyplinarnej, daje szansę na zwiększenie skuteczności podejmowanych, realizowanych działań.

***Tabela nr 2. Osoby wskazane w procedurze „Niebieska Karta” jako doznające przemocy w latach 2020 – 2023.***

| <b>OSOBY WSKAZANE W PROCEDURZE „Niebieska Karta” jako doznające przemocy na terenie Gminy Baranów Sandomierski</b> |             |             |             |             |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------|-------------|-------------|-------------|
| <b>PODZIAŁ</b>                                                                                                     | <b>2020</b> | <b>2021</b> | <b>2022</b> | <b>2023</b> |
| <b>KOBIETY</b>                                                                                                     | 15          | 25          | 24          | 26          |
| <b>MĘŻCZYŹNI</b>                                                                                                   | 3           | 7           | 12          | 5           |
| <b>DZIECI</b>                                                                                                      | 2           | 11          | 25          | 29          |

*Źródło; Opracowanie własne na podstawie danych Zespołu Interdyscyplinarnego w Baranowie Sandomierskim.*

Z danych wynikających z powyższej tabeli wynika, że osobami doznającymi przemocy w przeważającej części są kobiety, ale niepokojącym zjawiskiem które się obserwuje jest wzrost liczby dzieci uczestniczących w takich sytuacjach. Nowelizacja ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej zakłada, że w przypadku wszczęcia procedury „Niebieska Karta” w rodzinie w której są małoletnie dzieci, są one rozumiane jako osoby doznające przemocy domowej.

**Tabela nr 3. Osoby wskazane w procedurze „Niebieska Karta” jako stosujące przemoc w latach 2020 – 2023.**

| <b>OSOBY WSKAZANE W PROCEDURZE „Niebieska Karta” jako stosujące przemoc domową na terenie Gminy Baranów Sandomierski.</b> |             |             |             |             |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------|-------------|-------------|-------------|
| <b>PODZIAŁ</b>                                                                                                            | <b>2020</b> | <b>2021</b> | <b>2022</b> | <b>2023</b> |
| <b>KOBIETY</b>                                                                                                            | 2           | 2           | 3           | 4           |
| <b>MĘŻCZYŹNI</b>                                                                                                          | 18          | 27          | 21          | 22          |
| <b>DZIECI</b>                                                                                                             | 0           | 0           | 0           | 0           |

*Źródło; Opracowanie własne na podstawie danych Zespołu Interdyscyplinarnego w Baranowie Sandomierski.*

Na podstawie wykonanej diagnozy można stwierdzić, iż w Gminie Baranów Sandomierski konieczna jest realizacja następujących działań, tj.:

- działania profilaktyczne na terenie Gminy Baranów Sandomierski powinny mieć charakter długofalowy i różnorodny. Nie powinny się one ograniczać jedynie do środowiska szkoły - uczniów i nauczycieli, ponieważ przyniosą wtedy znacznie mniejsze efekty;
- istotne jest kontynuowanie prowadzonych działań profilaktycznych i edukacyjnych na terenie Gminy Baranów Sandomierski, które obejmują wszystkie grupy mieszkańców, należy podkreślić, że skuteczne rozwiązywanie problemu przemocy domowej zależy nie tylko od podmiotów i instytucji, lecz także od społeczności lokalnej;
- należy prowadzić działania edukacyjne, których celem jest upowszechnianie wiedzy odnośnie problemu przemocy domowej, w tym jej form oraz sposobów radzenia sobie z problemem;
- wsparcie kadry pracującej w instytucjach pomocowych, szczególnie w zakresie rozwijania ich kompetencji i umiejętności w zakresie nowoczesnych form pomocy pracy z rodzinami borykającymi się z problemem przemocy domowej, ponieważ profesjonalna pomoc pomoże zmniejszyć skutki związane z występowaniem przemocy domowej na poziomie rodziny, jak i społeczności lokalnej;
- organizowanie kampanii społecznych zachęcające do reagowania na przemoc;
- organizowaniem warsztatów dla dzieci i młodzieży w ramach przeciwdziałania przemocy domowej, agresji oraz rozwiązywaniu konfliktów między uczniami, działania edukacyjne zwiększające świadomość problematyki zagrożeń cyfrowych;
- przeprowadzanie szkoleń dla nauczycieli w ramach pomocy krzywdzonym uczniom oraz w jakich sytuacjach wszczynać procedurę "Niebieskiej Karty" w szkole.

### Skala problemu przemocy domowej.

Jedną z kluczowych instytucji świadczących pomoc dla rodzin z problemem przemocy domowej jest Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Baranowie Sandomierskim oraz funkcjonujący Gminny Zespół Interdyscyplinarny. W pracy na rzecz rodzin doświadczających przemocy domowej pracownicy Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Baranowie Sandomierskim współpracują z instytucjami i służbami takimi jak: policja, prokuratura, sąd rejonowy - kuratorzy, służba zdrowia, oświata, organizacje pozarządowe. Rodziny borykające się z problemem przemocy domowej mogą skorzystać nieodpłatnie z porad psychologicznych, a także bezpłatnej pomocy prawnej.

## **2. ZASOBY INSTYTUCJONALNE**

W Gminie Baranów Sandomierski przeciwdziałaniem przemocy domowej zajmują się następujące instytucje:

- 1) Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Baranowie Sandomierskim,
- 2) Posterunek Policji w Baranowie Sandomierskim,
- 3) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Baranowie Sandomierskim,
- 4) Zakłady opieki zdrowotnej w Baranowie Sandomierskim, Skopaniu, Ośrodek Zdrowia w Ślęzakach,
- 5) Zespół Szkół i Placówek w Baranowie Sandomierskim, Zespół Szkół w Skopaniu, w Woli Baranowskiej, Zespół Szkolno-Przedszkolny w Dąbrowicy,
- 6) Organizacje pozarządowe działające na terenie Gminy Baranów Sandomierski,
- 7) Środowiskowy Dom Samopomocy w Knapach,
- 8) Warsztaty Terapii Zajęciowej w Baranowie Sandomierskim.

## **3. POTRZEBY W SFERZE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ.**

- 1) Prowadzenie systemu informacji i edukacji w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej.
- 2) Stałe doskonalenie zasobów kadrowych; wypracowanie i wprowadzenie procedur oraz monitorowanie przemocy domowej.
- 3) Wprowadzenie spójnego systemu współpracy i koordynacji pomiędzy podmiotami działającymi na rzecz rodzin dotkniętych przemocą domową.
- 4) Stałe monitorowanie, ewaluowanie oraz inicjowanie wprowadzania koniecznych zmian w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, edukacja społeczna.
- 5) Miejsca schronienia w związku z przemocą domową.

## **ROZDZIAŁ III. CZĘŚĆ PROGRAMOWA**

### **1. ZAŁOŻENIA PROGRAMOWE**

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Baranów Sandomierski na lata 2024 – 2028 jest dokumentem opracowanym na podstawie Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030.

Głównymi założeniami przedmiotowego programu jest : kompleksowość i interdyscyplinarność działań ujętych w ramy sprawnie funkcjonującego systemu ukierunkowanego na wsparcie i ochronę osób doświadczających przemocy, edukację i pomoc w korygowaniu zachowań osób stosujących przemoc domową, edukację kadr instytucji zaangażowanych w przeciwdziałanie przemocy domowej oraz szeroko ujętą edukację społeczeństwa.

Podstawą działań systemowych są założenia, iż przemoc domowa jest przestępstwem, a najważniejsze jest bezpieczeństwo osoby dotkniętej przemocą i zatrzymanie przemocy. Bez realizacji wyżej wymienionych założeń pomoc jest zazwyczaj nieskuteczna.

Pojedyncza instytucja nie jest sama w stanie skutecznie rozwiązywać problemu przemocy domowej. Nieodzowna jest interdyscyplinarność pracy w tym zakresie poprzez ścisłą współpracę, łączenie działań, przepływ informacji, określenie wspólnego celu oraz przewidywanie efektów. Interdyscyplinarność jest podstawą skuteczności w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.

Ponadto wzrost świadomości społecznej powinien przyczynić się do zapobiegania przemocy domowej, umożliwić szybsze reagowanie, a także spowodować, że osoby stosujące przemoc będą odczuwać brak akceptacji dla swoich działań, co znacznie zwiększy skuteczność w jej zapobieganiu oraz łagodzeniu jej następstw.

## **2. CELE, KIERUNKI I WSKAŹNIKI PROGRAMU:**

I CEL: Zwiększenie działań w zakresie ochrony osób doznających przemocy domowej i rozszerzenie dostępności pomocy.

Kierunki działań:

- 1) aktywna działalność zespołu interdyscyplinarnego,
- 2) tworzenie i działanie grup diagnostyczno-pomocowych,
- 3) realizowanie procedury "Niebieskie Karty",
- 4) prowadzenie poradnictwa socjalnego, psychologicznego, pedagogicznego, medycznego, prawnego dla osób doświadczających przemocy domowej, a także prowadzenie pracy socjalnej,
- 5) realizowanie programów terapeutycznych dla osób doznających przemocy domowej,
- 6) opracowywanie i realizowanie indywidualnych oraz grupowych działań edukacyjnych, które są kierowane do osób doznających przemocy domowej,
- 7) zapewnienie bezpieczeństwa osobom doświadczającym przemocy domowej poprzez np. zapewnienie schronienia, udzielenie pomocy finansowej i rzeczowej,
- 8) upowszechnianie informacji w zakresie możliwości i form uzyskania pomocy w szczególności: medycznej, psychologicznej, pedagogicznej, prawnej, socjalnej, zawodowej i rodzinnej,
- 9) zapewnienie sprawnego systemu współpracy służb we wdrażaniu procedury z art. 12a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej,
- 10) publikowanie na stronie internetowej Miejsko - Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Baranowie Sandomierskim informacji o lokalnym systemie pomocy i wsparcia osób uwikłanych w zjawisko przemocy domowej.

Wskaźniki:

- 1) liczba spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego,
- 2) liczba utworzonych grup diagnostyczno-pomocowych,
- 3) liczba funkcjonujących grup diagnostyczno-pomocowych,
- 4) liczba interwencji związanych z przemocą domową,
- 5) liczba założonych Niebieskich Kart,
- 6) liczba przeprowadzonych specjalistycznych porad,
- 7) liczba osób korzystających z poradnictwa,
- 8) liczba dzieci, którym zapewniono ochronę w trybie art. 12a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej, w związku z bezpośrednim zagrożeniem życia lub zdrowia,
- 9) liczba opracowanych i upowszechnionych materiałów informacyjnych dot. przemocy domowej,

- 10) liczba osób doznających przemocy domowej uczestniczących w działaniach indywidualnych,
- 11) liczba osób doznających przemocy domowej uczestniczących w działaniach grupowych,
- 12) liczba opracowanych i zrealizowanych programów terapeutycznych dla osób doznających przemocy domowej,
- 13) liczba osób uczestniczących w programach terapeutycznych dla osób doznających przemocy domowej,
- 14) liczba osób, którym zapewniono schronienie,
- 15) liczba osób, którym udzielono pomocy finansowej i rzeczowej.

II CEL: Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących, a także podejrzanych o przemoc domową.

Kierunki działań:

- 1) Motywowanie i kierowanie osób stosujących przemoc do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych lub psychologiczno- terapeutycznych,
- 2) Prowadzenie rozmów z osobami nadużywającymi alkoholu i stosującymi przemoc domową,
- 3) Informowanie o konsekwencjach stosowania przemocy domowej, o możliwościach podjęcia leczenia lub terapii dla osób stosujących przemoc domową,
- 4) Kierowanie wniosków do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w sprawie zastosowania obowiązku podjęcia leczenia odwykowego w związku z nadużywaniem alkoholu,
- 5) Wypracowanie standardów monitoringu po zamknięciu procedury Niebieskie Karty (art. 9h ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej).

Wskaźniki:

- 1) liczba zorganizowanych programów korekcyjno-edukacyjnych oraz programów psychologiczno-terapeutycznych,
- 2) liczba osób uczestniczących w wyżej wymienionych programach,
- 3) liczba osób, które ukończyły program korekcyjno-edukacyjnych lub psychologiczno-terapeutyczny,
- 4) liczba założonych i zakończonych Kart w ramach procedury "Niebieskie Karty",
- 5) liczba osób, wobec których podjęto działania monitorujące po zakończeniu procedury "Niebieskie Karty",
- 6) liczba złożonych zawiadomień w sprawie wykroczenia z art. 66c Kodeksu Wykroczeń,
- 7) liczba skierowanych wniosków do GKRPA.

III CEL: Zintensyfikowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.

Kierunki działań:

- 1) Prowadzenie badań nad zjawiskiem występowania przemocy na terenie Gminy Baranów Sandomierski (m.in. diagnozy, ekspertyzy, ewaluacje, badania ankietowe),
- 2) Realizowanie porad oraz interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej,
- 3) Edukowanie dzieci i młodzieży w zakresie radzenia sobie z przejawami agresji i przemocy, w tym tworzenie programów profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy i cyberprzemocy,
- 4) Podnoszenie wiedzy społeczności lokalnej (w tym także rodziców) na temat przemocy domowej m.in. poprzez organizowanie prelekcji, spotkań rodzinnych itp.,
- 5) Promowanie wzorów dobrego rodzicielstwa wolnego od krzywdzenia i zaniedbywania np. poprzez prowadzenie warsztatów umiejętności wychowawczych i konsultacji dla rodziców,

- 6) Podnoszenie wiedzy społeczności lokalnej na temat przemocy domowej poprzez upowszechnianie materiałów edukacyjno-informacyjnych (np. plakatów, broszur, ulotek), w tym na temat przemocy ekonomicznej i cyberprzemocy oraz innych zagrożeń ze strony nowoczesnych technologii komunikowania,
- 7) Rozpowszechnianie informacji o instytucjach udzielających pomocy w sytuacjach doświadczania przemocy domowej,
- 8) Prowadzenie działań profilaktycznych dotyczących zapobiegania przemocy domowej (w szczególności wobec dzieci, kobiet, osób starszych lub niepełnosprawnych).
- 9) Podnoszenie świadomości społecznej w zakresie zjawiska przemocy i sposobów radzenia sobie z problemem poprzez: organizację lokalnych akcji i kampanii lub przyłączenie się do ogólnokrajowych kampanii społecznych na temat przeciwdziałania przemocy domowej.

Wskaźniki:

- 1) liczba opracowanych raportów dotyczących zjawiska przemocy domowej,
- 2) liczba lokalnych i ogólnokrajowych kampanii społecznych, w których uczestniczyła Gmina Baranów Sandomierski.,
- 3) liczba przeprowadzonych warsztatów, programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży oraz liczba uczestników ww. działań,
- 4) liczba placówek oświatowych realizujących programy profilaktyczne,
- 5) liczba udzielonych porad,
- 6) liczba zorganizowanych prelekcji dla społeczności lokalnej oraz liczba uczestników,
- 7) liczba przeprowadzonych spotkań, pogadek profilaktycznych dla rodziców oraz liczba uczestników,
- 8) liczba zrealizowanych godzin edukacyjnych w ramach programów profilaktycznych,
- 9) liczba zorganizowanych akcji lokalnych/kampanii społecznych na temat przeciwdziałania przemocy domowej, w których Gmina Baranów Sandomierski uczestniczyła,
- 10) liczba uczestników akcji lokalnych/kampanii społecznych na temat przeciwdziałania przemocy domowej.

IV CEL: Zwiększenie poziomu kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej w celu podniesienia jakości i dostępności świadczonych usług.

Kierunki działań:

- 1) Opracowywanie diagnoz potrzeb szkoleniowych kadr, w tym członków zespołów interdyscyplinarnych oraz grup diagnostyczno-pomocowych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej,
- 2) Systematyczne prowadzenie szkoleń dla wszystkich przedstawicieli podmiotów, podejmujących działania na rzecz rodzin dotkniętych przemocą domową (w tym szczególności zadbanie o sferę psychiczną pracowników poprzez szkolenia z zakresu radzenia sobie ze stresem, motywacji, a także przeciwdziałania wypaleniu zawodowemu),
- 3) Wdrożenie systemu wsparcia dla osób pracujących bezpośrednio z osobami doświadczającymi przemocy domowej i z osobami stosującymi przemoc domową, w formie m.in. coachingu, doradztwa, grup wsparcia,
- 4) Zapewnienie dostępu pracownikom zaangażowanym w przeciwdziałanie przemocy domowej dostępu do specjalistycznej literatury, materiałów edukacyjnych.

Wskaźniki:

- 1) liczba przeprowadzonych szkoleń,
- 2) liczba uczestników szkoleń,

- 3) liczba osób korzystających z form wsparcia zawodowego,
- 4) liczba zakupionych i udostępnionych materiałów edukacyjnych dla pracowników pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej.

### **3. MONITOROWANIE, SPRAWOZDAWCZOŚĆ I ŚRODKI FINANSOWE NA REALIZACJĘ PROGRAMU**

Monitorowanie realizacji Programu odbywać się będzie w oparciu o sprawozdawczość podmiotów zaangażowanych w jego realizację. Sprawozdania z realizacji Programu podmioty składają do dnia 31 stycznia każdego roku do Miejsko - Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Baranowie Sandomierskim.

#### **SPRAWOZDAWCZOŚĆ**

Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Baranowie Sandomierskim do dnia 31 marca każdego roku przedstawia Burmistrzowi Miasta i Gminy Baranów Sandomierski pisemne sprawozdanie z realizacji Programu.

#### **FINANSOWANIE PROGRAMU**

Program będzie finansowany ze środków budżetu Miasta i Gminy Baranów Sandomierski.